

Diarienummer 2020/02316

Avdelningen för regional utveckling,
Region Skåne

Remissvar; Regionplan för Skåne 2022–2040 – Samrådshandling

Region Blekinges uppdrag är att främja en hållbar utveckling i hela Blekinge. Våra ansvarsområden är hälso- och sjukvård, folkhälsa, regional tillväxt, infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och bildning. Region Blekinge har i egenskap av regionalt utvecklingsansvar tagit del av handlingen ”Regionplan för Skåne 2022–2040 – Samrådshandling”.

Skånes regionplan är en strategisk plan som omfattar hela länet och som ska visa Skånes samlade vilja, samt ge förutsättningar för utvecklingen av de fysiska strukturerna. Regionplanen kommer tillsammans med de kommunala översiktsplanerna att visa riktningen för hur det framtida Skåne ska se ut. Regionplaneprocessen ska bidra till att skapa grunden för en samhällsutveckling som ger förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas, samt för att människor ska kunna bo och leva i hela Skåne. Regionplanen har den regionala skalan i fokus och inriktas på de frågeställningar som kompletterar den kommunala översiktliga planeringen. Regionplanen är inte juridiskt bindande, utan är endast vägledande för den efterföljande planeringen.

Region Skåne och Region Stockholm är än så länge de enda regionerna i Sverige som har ett formellt uppdrag att arbeta med regional fysisk planering enligt Plan- och bygglagen (PBL), där det ingår att ta fram en regional fysisk plan. Region Stockholm har haft uppdraget sedan tidigare, medan Region Skåne fick uppdraget 1 januari 2019. Regionplan för Skåne, som nu är ute på samråd, är Skånes allra första regionplan.

Region Blekinge följer med spänning Region Skånes arbete med sin första regionplan, som grundar sig i ett flerårigt strukturbildningsarbete och samverkan kring fysisk planering med kommunerna i Skåne. Många regioner, inklusive Region Blekinge, arbetar redan med samverkan och framtagande av gemensamma planeringsunderlag inom strukturbildningsarbete. Det är även många regioner som redan nu arbetar med att införa ett territoriellt och funktionellt perspektiv i de regionala utvecklingsstrategierna. Fler regioner förväntas även ansöka om att bli regionplanepreparatörer enligt PBL, vilket Region Halland nyligen har ansökt om att bli.

Generella synpunkter

Region Blekinge ställer sig positiva till Skånes första regionplan. I den digitala samrådshandlingen finns en fin logik mellan mål, utmaningar, utvecklingsinriktning och de tematiska fördjupningarna. Illustrationen under avsnittet *Mål, planer och program* visar hur olika styrdokument på nationell, regional och lokal nivå hänger samman. Illustrationen under avsnittet *Uppföljning av regionplanen* visar hur regionplanen förhåller sig till andra styrdokument och handlingsplaner som finns inom Region Skåne. Även läshänvisningen som finns under den inledande fliken bidrar till att göra regionplanen lättöverskådlig, samt enkel och tydlig att följa.

Behov av ett storregionalt perspektiv

Regionplanen syftar bland annat till att överbrygga gapet mellan regionalt tillväxtarbete och kommunala översiktsplaner, stärka samordning och samarbete i länet, se regionala utmaningar och möjligheter, samt att lösa frågor av mellankommunal och mellanregional karaktär. Många planeringsfrågor spänner över både kommunala och regionala gränser och vinner på att ses i ett större regionalt sammanhang. Regionplanen verkar vägledande för den efterföljande planeringen, exempelvis kommunernas översiktsplaner och bostadsförsörjningsprogram.

Våra levnadssätt och omvärldens förutsättningar kräver nya sätt att planera och Region Blekinge delar regionplanens intentioner om behovet att sätta fysisk planering i ett regionalt sammanhang. Dock hade det varit önskvärt att se vissa sakfrågor i ett större perspektiv, då ibland även länsgränsen är ett för snävt perspektiv. I regionplanen kan vi utläsa att enbart kartorna under tematiska fördjupningar för flöden för persontransporter, flöden för godstransporter, samt kartan över transmissionsnät för el i Skåne har ett storregionalt perspektiv. Det hade varit önskvärt att redovisa ett storregionalt perspektiv på de kartor där det är möjligt, särskilt med tanke på att kommuner som ligger vid länsgränsen behöver förhålla sig till både det regionala perspektivet i Skåne och de kommunala och regionala perspektiven på andra sidan länsgränsen. Detta är inte minst viktigt för kommunerna i östra Skåne, som ingår i samma LA-region (lokal arbetsmarknadsregion) som Sölvesborg i Blekinge. Mycket samverkan och utbyten sker idag redan mellan exempelvis kommunerna Bromölla och Sölvesborg, varför ett storregionalt perspektiv med fördel hade kunnat redovisats på fler av kartorna i regionplanen.

Samverkan med grannregioner

På flera ställen i regionplanen lyfts att samverkan med grannregioner är viktigt. I avsnittet *Skåne som en del av sin omvärld* beskrivs Skåne som en del av Öresundsregionen. Skåne beskrivs även som en viktig port mellan Sverige och det kontinentala Europa, samt att dessa geografiska förutsättningar gör kopplingen till omvärlden till en viktig utvecklingsförutsättning för Skåne. På kartan i avsnittet går det att utläsa kopplingen mellan Malmö, Öresundsregionen, Stockholm, Göteborg och Oslo, men kopplingen med grannregionerna saknas helt.

Det finns ett utarbetat samarbete inom RSS (Regionsamverkan Sydsverige), där både Skåne och Blekinge ingår. Samverkan inom RSS sker främst inom områdena infrastruktur och kollektivtrafik, där bland annat gemensamma positionspapper inom de båda områdena har tagit fram. I regionplanen saknar Region Blekinge dock att denna samverkan lyfts fram, både på kartor och i planens ställningstaganden.

Flera av de utmaningar som pekas ut i regionplanen behöver ses och lösas i ett större perspektiv. Detta gäller inte minst frågan om elproduktion, som är en gemensam fråga och ett gemensamt problem för hela Sydsverige. I södra delen av Sverige (elområde fyra) produceras idag för lite el i förhållande till antalet hushåll och företag i området, samt sett till elanvändningen, vilket regionplanen redovisar. Södra Sverige är därför beroende av el från andra delar av landet och även från grannländer, vilket innebär en högre risk för effektbrist i Sydsverige än i övriga landet.

Regionplanen lyfter vikten av att minska energianvändningen och klimatpåverkan inom transportsystemet, samt att ställa om till ett fossilfritt transportsystem. Elektrifiering är en högst aktuell fråga, i synnerhet då en nationell strategi för elektrifiering är under framtagande. En sådan strategi och arbetet för genomförandet av omställningen ställer ytterligare högre krav på elmarknaden och elnäten. Region Blekinge ser fram emot en ökad samverkan framöver kopplat till dessa gemensamma utmaningar, som är viktiga frågor för att lyckas med en omställning inom bland annat resande och transporter, byggande, konsumtion, livsmedelsproduktion och energiförsörjning.

Utvecklingen av tågsystemet

Vidare lyfter regionplanen vikten av att i samhällsplaneringen främja en helhetssyn på utvecklingen av bebyggelse kopplad till utveckling av transportsystemet. Det kommer att behövas en effektiv markanvändning där kollektivtrafiken är strukturbildande, vilket Region Blekinge delar bilden av. Regionplanen pekar även på transportsektorns utmaning att minska energianvändningen och klimatpåverkan, samtidigt som kraven på ökad regional tillgänglighet ökar.

I detta sammanhang vill Region Blekinge påminna om vikten av att utveckla ett tågsystem inte bara för invånarna i Skåne, utan även för invånarna i andra regioner som har Skåne som målpunkt eller som måste passera genom Skåne. Här har både Region Skåne och Skånetrafiken ett ansvar att, tillsammans med övriga regioner i Sydsverige, utveckla tågtrafiksystemet i södra Sverige ur ett gemensamt perspektiv.

Under avsnittet *Transporter* lyfts att infrastrukturen och kollektivtrafiken inte bara är viktigt för att binda samman Skåne, utan även viktigt för att knyta ihop Skåne med grannregionerna. Tillgängligheten till Malmö och Öresundsregionen är en viktig fråga redan idag och kommer säkert bli ännu viktigare framöver i och med den planerade nya höghastighetsbanan med station i Hässleholm. Regionplanen pekar på behovet av ökad kapacitet på Skånebanan mellan Kristianstad och Hässleholm. Region Blekinge delar denna uppfattning, då detta påverkar resenärer till och från Blekinge i allra högsta grad, både för resor till Skåne och resor genom Skåne vidare till Öresundsregionen eller Stockholm.

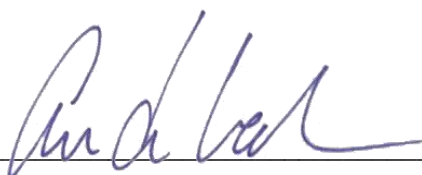
Restiden för Blekingebor till Skåne är ytterst viktig, inte minst till Lund, Malmö och Öresundsregionen. I regionplanen saknar vi Skånediagonalen, en potentiell ny järnvägsdragning som skulle förkorta restiden mellan Blekinge och Malmö avsevärt. Skånediagonalen (ibland bara kallad Diagonalen) omnämns inte alls i regionplanen, men skulle kunna vara en viktig pusselbit för att avlasta den idag hårt belastade banan med kapacitetsbrist mellan Kristianstad och Hässleholm. Skånediagonalen skulle vara en bra lösning både för persontrafik och för godstrafik, då mer gods behöver överföras från väg till järnväg för att klara omställningsarbetet till en fossiloberoende fordonsflotta.

Avslutningsvis vill Region Blekinge även lyfta avsaknaden av Sydostlänken i regionplanen. Ur ett Blekingeperspektiv är det av stor vikt att Sydostlänken omnämns i planen, då det är en beslutad infrastruktursatsning i gällande nationell transportinfrastrukturplan som berör både Blekinge och Skåne. Sträckan bör omnämnas i regionplanen för Region Skåne då Sydostlänken ger bättre förutsättningar för godstrafik, stärker redundans och avlastning i Sydsveriges tågssystem och också erbjuder nya möjligheter för såväl studie- som arbetspendling över regiongränser.

Johan Sandberg
Ordförande Regionala utvecklingsnämnden
Region Blekinge

Anna-Lena Cederström
Regional utvecklingsdirektör
Region Blekinge

Detta remissvar har sammanställts av;

Jenny Rydquist
Strateg samhällsplanering
Processledare Strukturbild Blekinge
Avdelningen för regional tillväxt
0455-73 71 16